

elmaradt volna. A tennivalók nagy többségét nemcsak elvégeztük — mint az beszámolóinkból talán kitűnt —, hanem jelentős mértékben túl is teljesítettük őket. Ezért természetesen nem várunk semmiféle elismerést, mert semmit sem oldottunk meg saját erőnkől. Minden vívmányunk összefogás eredménye: részben hazai intézmények, állami és társadalmi szervezetek, részben — örvendetesen egyre nagyobb mértékben — külföldön élő és közös ügyünkért lelkesen dolgozó munkatársaink, néha a mögöttük álló magyar egyesület vagy egyéb közösség közreműködésének, személyes segítségének köszönhető.

Tanulva a szombathelyi konferencián tapasztalható túlzásfóltóság, az egymást keresztező előadások hátrányaiból, ez alkalommal igyekeztünk programunkat kissé levegősebben megtervezni. Reméljük, így elegendő idő áll majd rendelkezésünkre, hogy kitűzött tématervünket feldolgozzuk, feltéve, hogy vitáink jól szervezettek lesznek, vitázóink pedig célratörően, a lényegre szorítkozva mondják el az egyes témákkal kapcsolatos véleményüket.

Ilyen körülmények mellett hisszük, hogy konferenciánk ismét eléri célját, és jelentős lépéssel haladhatunk előre a közösen kijelölt úton: a magyar anyanyelvi és kultúraterjesztő mozgalom egyre nagyobb, egyre szélesebb hatóköréért.

Zárónyilatkozat

Az Anyanyelvi Konferencia Védnöksége — figyelembe véve a II. Anyanyelvi Konferencia javaslatát — 1977 augusztusában összehívta a III. Anyanyelvi Konferenciát. Helyesléssel vették tudomásul a konferencia résztvevői, hogy a konferencia megrendezésére az Ady-jubileum évében került sor.

A konferencia résztvevői tisztelettel emlékeznek meg az anyanyelvi mozgalomnak az elmúlt években elhunyt nagy egyéniségeiről: Bárczi Géza akadémikusról, az Anyanyelvi Konferencia Védnökségének elnökéről, Böszörményi István ny. püspökről és Lotz János egyetemi tanárról, a Védnökség tagjairól. Javasolják a Védnökségnek, hogy emlékérem alapításával fejezze ki elismerését Bárczi Gézának az anyanyelvi mozgalomban kifejtett kiemelkedő tevékenységéért.

Örömmel állapították meg a konferencia résztvevői, hogy az anyanyelvi mozgalom az elmúlt négy év alatt tovább erősödött, külföldi bázisai kiszélesedtek, tevékenysége sokrétűbbé vált; a mozgalom törekvéseit mind a magyarországi közvélemény, mind a külföldön élő magyarság nagy része helyesli; s a konferencia tanácskozásainak mind a magyarországi napisajtó, mind a magyar rádió és televízió nagy figyelmet szentelt.

Különös meglepéssel vették tudomásul a résztvevők, hogy a III. Anyanyelvi Konferencia munkájába bekapcsolódtak a Magyarországgal szomszédos szocialista országok közül Csehszlovákiában, Jugoszláviában és a Szovjetunióban működő magyar pedagógusok, kulturális vezetők is.

A konferencia résztvevői jóleső érzéssel vették tudomásul, hogy a II. Anyanyelvi Konferencia javaslatainak nagy többsége megvalósult.

- Hazai és külföldi szakemberek együttműködésével elkészült három tankönyv végleges és egy negyedik tankönyv első változata.

- Elkészültek az iskolai, az iskolán kívüli és a családi oktatást egyaránt segítő módszertani segédletek.

- Megindultak a „Néprajz mindenkinek” c. sorozat és egy történelemkönyv munkálatai.

- Eredményesen és egyre nagyobb érdeklődés mellett működtek a balatoni gyermektáborok, valamint a Sárospataki Nyári Kollégium.

- Elkezdődött a külföldi magyar nyelvoktatók rendszeres nyári továbbképzése Debrecenben, helyi pedagógus-továbbképzés folyt az USA-ban.

- Eredményesen folyt a néptánc- és népzeneoktatók továbbképzése, a néptánc- és más művészeti csoportok ellátása szakmai anyagokkal.

- A Védnökség Tájékoztatója új címmel, tetszetősebb formában, gazdagabb és színvonalasabb tartalommal jelent meg.

- Külföldi egyházi intézményekben, egyesületekben, a magyar nyelv baráti köreiből szélesedett és eredményesebbé vált a magyar nyelv megőrzése, a magyar kultúra terjesztése.

- Lehetővé vált több befogadó országban is a magyar nyelv tanítása állami támogatással.

- Javultak az irodalmi kapcsolatok, a nyugati és a tengeren túli országokban élő magyar költők, írók, történészek publikációs lehetőségei magyarországi folyóiratokban.

A konferencia résztvevői köszönetüket fejezik ki a Védnökségnek, a Védnökség munkabizottságainak, a Nyelvünk és Kultúránk szerkesztő bizottságának az elmúlt években végzett eredményes munkáért, s mindazoknak a magyarországi és külföldi személyiségeknek, magyarországi intézményeknek, külföldi egyesületeknek, baráti köröknek, egyházi szervezeteknek, amelyek segítették ezeket az eredményeket az elérését, és kérik további támogatásukat az anyanyelvi mozgalom céljainak megvalósításában.

A konferencia résztvevői javasolják, hogy a megválasztott Védnökség a nyelvoktatásnak és a szakmai továbbképzésnek eddig bevált formáit és intézményeit a jövőben is tartsa fenn, erősítse őket, és segítse elő, hogy az itt folyó munka még eredményesebb, még színvonalasabb legyen.

Lehetőleg minél előbb készüljenek el a tervezett kiadványok a néprajz, az irodalom és a magyar történelem tárgyköréből. Ezek a kiadványok — csakúgy mint az eddigi tankönyvek új kiadásai és az egyéb taneszközök — gondosan mérlegeljék a külföldön folyó magyar oktatás sajátos körülményeit, és tananyaguk vegye figyelembe a Magyarországgal szomszédos szocialista országokban, valamint a szórványságban élő magyarok irodalmát, kultúráját is.

A konferencia résztvevői fontosnak tartják, hogy az anyanyelvi mozgalom keretében a jövőben még szervezettebbé és tervszerűbbé váljék a külföldi magyar nyelvoktatók, néptáncoktatók továbbképzése, tapasztalatcseréje, és a néptáncoktatók képzésének mintájára az oktatás terjedjen ki a kulturális élet más területeire is.

Szükségesnek tartják az irodalmi, művészeti, tudományos kapcsolatok további erősítését, a publikációs lehetőségek további javítását.

Fontosnak tartják a konferencia résztvevői, hogy a jövőben tovább erősödjék a magyar nyelv és a magyar kultúra ápolása családi keretek között.

Helyesnek látják a konferencia résztvevői, hogy az anyanyelvi mozgalomban a jövőben nagyobb teret kapjon a magyar nyelvnek mint idegen nyelvnek az oktatása. Indítsa el a Védnökség Magyarországon egy tankönyv- és segédlet sorozat elkészítését.

A konferencia résztvevői kérik a külföldi magyar nyelvoktatókat és a magyar kultúra különböző területein működő szakembereket, hogy írásaikkal a jövőben az eddigénél is nagyobb mértékben segítsék a Nyelvünk és Kultúránk szerkesztésének munkáját, a folyóirat színvonalának további emelését.

A konferencia résztvevői javasolják, a Védnökség törekedjék arra, hogy a külföldi felsőoktatási és tudományos intézményekben dolgozó magyar származású tudósok minél tevékenyebben kapcsolódjanak be az anyanyelvi mozgalom munkájába.

A konferencia résztvevői kifejezik azt az óhajukat, hogy az anyanyelvi mozgalom összekötő kapocs legyen a külföldön élő és a hazai magyarság között.

A konferencia résztvevői kérik a Védnökséget, biztosítsa a konferencia anyagának megfelelő formában való megjelentetését, gondoskodjék az elhangzott javaslatok megvalósításáról, készítse elő, és megfelelő időpontban — lehetőleg 1981-ben — hívja össze a negyedik anyanyelvi konferenciát; a Védnökség pedig 1979-ben tartson ülést.

A konferencia résztvevői teljes mértékben átérzik a magyar nyelv és kulturális nevelés terén rájuk háruló feladatokat. Vállalják, hogy továbbra is részt vesznek a közösen kijelölt nemes feladatok elvégzésében.

A konferencia résztvevői — az előző anyanyelvi konferenciák szellemében — felhívják közös ügyünk, a magyar nyelv fenntartásának, a magyar kultúra ápolásának és terjesztésének minden hívét, hogy tanácsaikkal, mindennapos önzetlen tevékenységükkel járuljanak hozzá az anyanyelvi mozgalom céljainak minél eredményesebb megvalósításához.

Budapest, 1977. augusztus 13.

Az Anyanyelvi Konferencia Védnöksége

Elnök:

DR. LŐRINCZE LAJOS c. egyetemi tanár

Titkár:

KERÉKGYÁRTÓ LÁSZLÓ

Tagok:

BÁCSKAI JÁNOS tanár (Ausztrália)

DR. BÁNK JÓZSEF egri érsek

IFJ. BARTÓK BÉLA mérnök

DR. BEÓTHY ERZSÉBET egyetemi tanár
(Hollandia)

DR. BOGNÁR JÓZSEF akadémikus, az
MVSZ elnöke

BUDAI IMRE osztályvezető

BUJDOSÓ ALPÁR a Magyar Műhely
vezetőségének tagja (Ausztria)

CZIDOR JÁNOS tanár

DR. CZIGÁNY LÓRÁNT
irodalomtörténész (Anglia)

DEDINSZKY ERIKA író, műfordító
(Hollandia)

GERGELY FERENC író (Franciaország)

DR. GINTER KÁROLY főiskolai tanár

HAMZA ANDRÁS református lelkész
(USA)

DR. HARASZTI SÁNDOR orvos, lelkész
(USA)

HORVÁTH LÁSZLÓ egyesületi főtítkár
(NSZK)

ILLYÉS GYULA Kossuth-díjas író

DR. IMRE SAMU akadémikus

DR. KALMÁN BÉLA akadémikus

KÁRPÁTI JÓZSEF nagykövet

DR. KERESZTURY DEZSŐ író,
akadémikus

KODÁLY ZOLTÁNNÉ tanár

DR. KOLOSSVARY BÉLA egyetemi tanár
(USA)

DR. KÖPECZI BÉLA akadémikus

MARÓTI GYULA főiskolai tanár

MOLNÁR ISTVÁN az MVSZ

főtítkárhelyettese

MOÓR JÁNOS egyesületi elnök (Ausztria)

DR. NAGY KÁROLY egyetemi tanár
(USA)

NAGY PÁL író, lapszerkesztő

(Franciaország)

DR. NYÍRI TAMÁS a Római Katolikus
Akadémia professzora

DR. ORTUTAY GYULA akadémikus

DR. RÁNKI GYÖRGY akadémikus

ROMHÁNYI LÁSZLÓ mérnök (Anglia)

ROSSMY RUDOLF a Bécsi Magyar

Iskolaegyesület elnöke (Ausztria)

RUTTKAY IVÁN a Svéd-Magyar

Filmklub elnöke (Svédország)

DR. SINOR DÉNES egyetemi tanár (USA)

DR. SOLYMOS LÁSZLÓ egyesületi
vezetőségi tag (Ausztria)

DR. SULLYOK VINCE egyetemi tanár
(Norvégia)

DR. SZABÓ ZOLTÁN az MVSZ főtítkára

DR. SZABOLCSI MIKLÓS akadémikus

DR. SZAMOSKÖZI ISTVÁN ny.

református püspök

DR. SZATHMÁRI ISTVÁN egyetemi tanár

DR. SZENDE ALADÁR főiskolai tanár

SZENNAY ANDRÁS pannonhalmi főapát

TASNÁDY T. ALMOS tanár (Belgium)

TÓTH IMRÉNÉ egyesületi vezető (Anglia)

TÓTH MAGDA egyesületi vezető

(Franciaország)

TREBUSS PÁLNÉ tanár (Kanada)